

تبیین معنا و مفهوم اعجاز بطنی قرآن کریم

محمد علی رضایی اصفهانی^۱، عباس یوسفی تازه کندی^۲، مرتضی سازجینی^۳

۱- استاد تمام جامعه المصطفی العالمیه، Rezaee.quran@chmail.ir

۲- دانشجوی دکتری تفسیر تطبیقی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، auosefi6@gmail.com

۳- دانشجوی دکتری تفسیر تطبیقی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، mortaza.1370@chmail.ir

چکیده

در بسیاری از روایات معصومان که برخی از آنها صحیح السند هستند از وجود بطن برای قرآن خبر داده شده است. در اصل وجود بطن در بین مسلمانان اختلافی وجود ندارد و اختلاف برخی از اندیشمندان، به کمیت و کیفیت بطن قرآن بر می‌گردد. قرآن در آیات مختلفی به آوردن مثل خود تحدی کرده است و با توجه به اینکه قرآن درای دو بُعد ظاهری و باطنی است باید گفت تحدی ناظر به هر دو بعد است و چون انس و جن به آوردن مثل آن فرا خوانده شده‌اند لذا می‌توان یکی از وجوه اعجاز قرآن را بُعد باطنی آن دانست و تعبیر «اعجاز بطنی» را در مورد آن بکار برد که اولین بار حضرت امام خمینی بدان توجه کرده‌اند. اعجاز بطنی به این معنا است که قرآن بطونی دارد که به همراه ظاهر آن بیان کننده همه چیز برای شخص معصوم است و قبل از آن هیچ کتابی چنین ادعایی نکرده و بعد از آن نیز، هیچ انس و جنی قادر نیست مثل آن را بیآورد. قرآن در آیات متعددی خود را تفصیل دهنده همه چیز و در یک آیه «تبیانا لكل شیء» برای پیامبر اکرم معرفی می‌کند. اثبات اعجاز بطنی در گروه اثبات وجود بطن و جامعیت موضوعی قرآن کریم است بدین گونه که قرآن از جامعیت موضوعی برخوردار است و تمام ابعاد جامعیت در ظواهر موجود نیست، بنابراین باید بطن قرآن همراه با ظاهر آن برای شخص معصوم تبیین کننده همه چیز باشد و از آنجایی که دیگران از آوردن چنین کتابی عاجز هستند می‌توان بطن قرآن را به عنوان وجه اعجاز قرآن مطرح کرد.